

RENAȘTEREA

„Unul este Învățătorul nostru, Hristos, iar noi toți suntem frați“.

Matei 23, 8.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinowski Nr. 18.

CREȘTINISM ȘI DEMOCRAȚIE

Mijloacele moderne de propagandă: scrise sau difuzate pe căile multiple ale tehnicii, ne informează, mai ales în ultimele două decenii, despre lupta democrației și recent, despre biruința ei.

Prea puțin versați în dicționarul politic și prin fire neconformiști, ne-am întrebat, la un loc cu mulți alți oameni: ce este și ce vrea democrația.

După cum unii o elogiază, până la adulație, ea este: „*gubernarea poporului pentru popor*“ (Ab. Lincoln), sau după cum este negată, ea este: „o aristocrație de periferici“ (Bulow).

Între extreme, omul chibzuit alege calea adevărului, calea de mijloc.

Democrația este conștiința omului despre existența sa superioară, despre drepturile și datoriile individuale în raportul lor firesc cu colectivitatea, în vederea armoniei sociale (armonie morală și armonie materială).

Democrația este produsul veacurilor de luptă pentru libertate, atât pe plan spiritual, cât și pe plan economic-material.

Democrația — politicește vorbind — este forma absolută de libertate umană, desăvârșită și condiționată doar de principiile echității, justiției și armoniei sociale. Este mijlocul material de a trece dela faza de bestie, la „*zoon politikon*“ — „ființă sociabilă“.

Democrația este — continuând schițarea unei definiții cât mai clare — forma de guvernare dobândită prin experiența veacurilor, care asigură libera manifestare a indivizilor în colectivitățile constituite și viitoare, protejându-i împotriva autorității de stat sau particulare. *Este forma de guvernare care dă omului calitatea de cetățean, investindu-l cu drepturi și datorii egale valorii și funcțiunii sale*

creatoare, criteriul selecțiunii fiind munca și capacitatea de dăruire gratuită pentru colectivitate.

Fără să vrem — prin adausul ultimei părți a definiției: „*capacitatea de dăruire gratuită*“, am lunecat în făgașul spiritual-creștin, făgaș specific publicației care găzduiește aceste rânduri.

Fără să știm (definiția noastră este apriorică ori cărui compromis sau preconcepțiuni de complexanță, care ar tinde ca totul să fie „aranjat“ pe leit-motiv dogmatic, cu vad în apele teologice) definiția s'a formulat astfel fără a tinde voit către făgașul creștin și ea a curs — după puterea logice — din străfundurile cunoașterii către alvia firească a legii creștine, așa cum apele tainice, din iezăre, tind către oceanul cel mare al tuturor apelor, în virtutea unui mistic principiu de gravitație a valorilor.

Democrația, definită ca o formă de organizare și guvernare a societății în care se cere indivizilor să se dăruiească gratuit pentru binele tuturor, *este o formă de guvernare creștină a omenirii*. Fără a perora, *democrația este nu una, ci unica formă de organizare și guvernare a societății omenestii în spiritul legii creștine*, deoarece asigură libertatea tuturor, protejează deopotrivă, „fără osebite de neam sau stare“, pe toți oamenii, investindu-i cu drepturi și datorii egale, adică din „domni“ și „robi“, toți devin „frați“ între ei și „fii“ a unui singur părinte, Dumnezeu.

Democrația restabilește astfel pe om în drepturile sale ancestrale, redând demnitatea fiecăruia și dreptul de desăvârșire tuturor.

În acest cadru, cu această schițare de definiție, poziția Bisericii față de noțiunea și reali-

tatea democrației este clară și nu suferă nici o simulare, nici un echivoc. *Biserica creștină și în special ortodoxia a cuprins și cuprinde în esența firii sale cauzal, logic și real noțiunea de democrație.*

În măsura sincerității și autenticității cu care democrația politică își aplică practic caracterile sale în viața de toate zilele, ea este unicul factor moral din viața de totdeauna a omenirii și va rămânea indisolubil legată și binecuvântată de Biserica lui Hristos.

Forma de guvernare care acordă poporului dreptul de a munci și-l prețuește în măsura valorii lui, este o formă creștină de organizare a societății omenestii.

Forma de guvernământ care elimină arbitrarul și forța (de stat sau particulară), înlocuind-o cu frățietatea socială, armonia și dragostea între toți oamenii, este o formă de guvernare binecuvântată de Dumnezeu.

Forma de guvernământ care tinde să asigure „pâinea cea de toate zilele“ — pe plan material — și deșteptarea conștiinței morale a tuturor — pe plan spiritual — dând fiecăruia, după exigențele specifice, ceia ce doarește, *este o formă de guvernământ ideală pentru dezvoltarea creștinismului.*

Forma de guvernământ: „a poporului, pentru popor“, este reeditarea modernă a primelor înjghebări de viață creștină, și prin tendința ei de *planificare în duh și'n vrednicie*, democrația tinde către societatea ideală preconizată de Hristos, tinde către „*Împărăția lui Dumnezeu*“.

Față de această „adunare a apelor“ nădejdlor noastre de mai bine, față de democrația ideală, biserica creștină și în special lumea ortodoxă, a avut și va avea atitudine de venerație, de dorire și frățietate sinceră.

Toți dorim „să fim una“, să ne legăm între noi după virtute și după puterea darului, să luptăm pentru dreptate și descătușarea omului din cătușele prejudecății. Toți, deopotrivă credem în contigența evidentă a pasiunilor și în permanența idealului moral. Toți deopotrivă dorim „cer nou și pământ nou“ în care omul să „împlinească“ legea dragostei de aproape „care este tot omul“. Toți credem și mărturisim că puterea corupe și puterea absolută corupe absolut, deci credem și mărturisim că viața armonioasă poate fi organizată numai prin „*gubernarea poporului pentru popor*“. Toți năzuim ca pâinea și duhul să fie al nostru și-al copiilor noștri în veac, fără sângele războiului și-al împilării. Toți credem și mărturisim — în fel și chip — autoritatea Creatorului, egală ca forță și fond cu noțiunea divinității însăși, care ne iubește și ne vrea în veac mântuiți. Toți, prin însăși dorințele noastre intime, suntem în măsură egală: oameni, creștini și cetățeni liberi. Toți ne socotim creaturi egale, având un țel comun: mântuirea. Iar cum toate aceste se pot implini numai într'o societate de oameni liberi, guvernați de spiritul dragostei creștine și de principiile moralei lui Hristos cel viu și veșnic, care ne-a poruncit să ne iubim unii pe alții, precum El însuși ne-a iubit și ne iubește în veac; *este logic și în firea lucrurilor să considerăm democrația, care asigură cadrul acestei mântuirii lumești, ca singura și cea mai salutară formă a societății creștine.*

Credem deci și susținem cu toate mijloacele că, valorile democrației sunt valori creștine și spiritul creștinismului însuși este „*apa cea mare*“, isvorul și elementul permanent al mării înfrățiri între oamenii democrați și între democrațiile de totdeauna și de pretutindenea.

Părintele GHEDEON

APOSTOLUL DUMINECII

Hristos a murit și-a înviat

I Corinteni 15, 1-12.

Fiul lui Dumnezeu s'a întrupat ca să ne mântuiască pe noi oamenii. La venirea Mântuitorului oamenii erau de-a-dreptul îndobitociți. Min-tea le era întunecată, inima împetrită și voința adormită. Oamenii erau atât de înrâți, încât nu mai puteau săvârși binele. Din pricina aceasta Iisus n'a fost înțeles și n'a fost urmat. Ba dimpotrivă a fost batjocorit, pironit pe cruce și omorât. După moarte a fost pus în mormânt, dar a treia zi a înviat.

Vrășmașii Mântuitorului nu s'au liniștit nici după moarte. Iisus a continuat să fie batjocorit mereu și e batjocorit și astăzi. Se mai găsesec încă necredincioși chiar din rândul creștinilor, care susțin că Iisus n'a existat decât în mintea unor oameni bolnavi. Alții susțin că Iisus fiind Dumnezeu n'a putut să moară. Iar alții susțin că a murit, dar n'a mai înviat. Celor dintâi le aducem mărturie istoria și credința tuturor credincioșilor creștini. Cei ce nu vreau să recunoască că Hristos a fost și om adevărat să ispitească Scripturile și vor găsi că toată viața lui Iisus e plină de tot ce poate fi omenesc. Vor găsi că s'a născut din Fecioara Maria, a crescut în casa bătrânului lemnar Iosif din Nazaret, a lucrat ca orice om de rând, a dat cu barda și a tras de ferestrău până s'a plinit vremea când a pășit în lume la propovăduire. După ce s'a lovit de răutatea omenească a suferit mai mult ca oricare om de pe pământ. Afară de păcat, nici o abatere n'a făcut dela cele omenești. A mâncat și a beut, s'a bucurat și a plâns ca ori care om. A răbdat ocări și batjocuri, scuiări și bătăi, răstignire și moarte. Dumnezeu nici nu mânăncă, nici nu bea și mai ales nu moare. Toate acestea numai oamenii le săvârșesc. Că Hristos a fost și Dumnezeu adevărat o mărturisesc minunile pe care le-a săvârșit, care depășesc și mintea și puterea omenească. Ca Dumnezeu se înțelege că are putere și stăpânire și asupra morții. Hristos-Dumnezeu a sculat din morți pe Hristos-Omul. Și aceasta se poate dovedi cu ostașii care au

străjuit mormântul și care după înviere au alergat înspăimântați să spună fariseilor și cărturarilor cele întâmplate. Iar fariseii și cărturarii au dat bani soldaților să spună că în vreme ce ei dormeau, apostolii au furat trupul din mormânt. Învierea Domnului o mărturisesc și mironosișele femei, care l-au văzut în grădina pe când grăbiau să-i ungă trupul cu miresme. În aceeași zi Domnul s'a arătat apostolilor intrând la ei prin ușile încuiate. Crezând că e nălucă în loc să se bucure ucenicii Domnului s'au spăimântat. Și numai cu mare greu au putut fi convinși că nu e nălucă, după ce Domnul l-a chemat să-l pipăie să vadă că are carne și oase. În drum spre Emaus s'a arătat lui Luca și Cleopa, cu care a vorbit despre toate ce trebuiau să i se întâmple. După opt zile s'a arătat din nou ucenicilor, de față fiind și Toma, care după ce a pus degetul în ranele pricinuite de piroane și de suțită s'a convins că nu e nălucire, ci Domnul și Dumnezeu nostru. Mai pe urmă s'a arătat din nou ucenicilor la marea Tiberiadei și apoi la cinci sute de credincioși. Pentru ultima dată l-au văzut apostolii pe muntele înălțării la cer. Toate acestea sunt întărite de sfântul apostol Pavel, care a cunoscut pe Mântuitorul după înălțarea la cer pe drumul Damascului. Dacă Iisus n'ar fi înviat, apostolii l-ar fi socotit un înșelător și învățătura lui s'ar fi stins ca și oricare altă învățătură sectară. Ei însă au primit să pătimizească și să moară pentru credința în Hristos cel înviat.

De atunci și până la sfârșitul tuturor veacurilor învierea Domnului va fi socotită cea mai mare și cea mai strălucită minune. Piatra răsturnată de pe mormânt e mărturie nemincinoasă că Hristos a fost și om și Dumnezeu adevărat. Învierea Domnului e garanță că și noi vom învia în ziua judecării. Învierea Domnului e temelie credinței creștine. Căci de nu învia Hristos ar fi fost zadarnică și predica și credința noastră.

Pr. TEODOR CICEU

Reînvierea învățământului religios

Școala nu este cetate izolată de angrenajul și eferverescența vieții. Ea trebuie să aibă contingență cu frământările și prefacerile ce se petrec pe scena actualității. Ar fi un non-sens a pretinde ca școala să-și consacre preocupările exclusiv teoretizării și valorilor trecutului. Principiul actualizării învățământului trebuie respectat cu sfințenie, fiindcă grație acestuia școala devine vie și constructivă.

În trecut, s'a verificat, la noi și aiurea, că factorul care unifică și tonifică sufletul omului — inclusiv al copilului — punându-l în contact atât cu realitatea supranaturală cât și cu cea naturală este credința. Ea a fost totdeauna chiagul consolidării morale, axa sigură de sprijinire a vieții și puterea miraculoasă prin care s'a zidit sufletele de elită. Nu poate fi vorba de caracterul ei retrograd, fiindcă ea a stat totdeauna în slujba avânturilor creatoare ale

rațiunii, consiliindu-o și călăuzindu-o spre realizări culturale superioare.

Fiind valoarea prin excelență care asigură armonia și echilibrul sufletului, proscierea sau eliminarea ei la periferia vieții, precum și substituirea ei cu mitul utilului sau al hedonicului, însemnează schimonosirea chipului nostru de oameni, deci o știrbire a integrității noastre spirituale.

De câte ori rațiunea a încercat să iasă de sub oblăduirea credinței și să lucreze absolut independent, a alunecat în greșeli mari, îndeosebi când s'a erijat în reformatoare a educației morale a tineretului. Edificator în această privință este cazul Franței, care la sfârșitul secolului trecut, a fost invadată de o serie de morale raționale, independente, laice etc.

Morală laică — expresie a ateismului — a reușit să se strecoare în învățământul francez, producând ra-

vagii mari în sufletul tineretului, fapt ce a determinat pe o serie de gânditori, oameni de școală și părinți să înceapă lupta pentru reabilitarea moralei religioase.

Morală religioasă — în speță cea creștină — spre deosebire de cea laică, își extrage normele de conduită din adevărurile religioase, deci izvorul lor este Dumnezeu, care, pe lângă rolul de orânduitor, mai îndeplinește pe acela de supraveghetor și răsplătitor. Având ca autor pe Dumnezeu, morală religioasă exercită o influență incomparabil mai mare asupra sufletului omenesc decât cea rațională.

Morală rațională a stat aproape totdeauna în slujba intereselor egoiste, în timp ce morală religioasă-creștină a cultivat spiritul de sacrificiu, a promovat cultul valorilor ideale, a militat pentru atingerea perfecțiunii morale și a dat omenirii pe eroii morali. Insuși Kant care preconizase o morală autonomă — produs al voinței omului — a ajuns, în cele din urmă, la concluzia, că voința nu e în stare să îndeplinească ceea ce ea însăși poruncește.

Constatând insuficiențele moralei laice — îndeosebi pe latura practică — și apreciind rolul decisiv pe care-l are credința în zidirea morală a tineretului, se impune să ne întrebăm: oare, la această răscruce a istoriei, când se dispută scara valorilor și se statornicesc noi forme de viață, acordăm suficientă atenție acestei izbăvitoare virtuți și ne străduim s'o dăluim în sufletul copiilor noștri? Iar dacă o facem, reușim să integrăm în sufletul lor sentimentul creștinesc ca o trebuință a vieții cotidiene? Întrebările nu trebuiesc ocolite, cu atât mai vărtos, cu cât partizanii moralei raționale n'au renunțat la lupta de a-și impune și generaliza sistemul lor.

Chestiunea este delicată și pune în discuție însăși educația religioasă în școala noastră. Scopul învățământului religios în școală este de a sădi în suflete sămânța înviorătoare a credinței, de a face din elevi creștini luminați, virtuoși și jertfelnici. Menirea învățământului religios nu este de a cultiva erudiția teologică sau misticismul contemplativ, ci de a face din elevi credincioși practicanți, solidari cu obștea etnică din care au răsărit și în care le este hărăzit să trăiască.

Nesocotirea acestor imperative — care formează pivotul educației religioase — e sinonimă cu abandonarea

rea stilului de viață creștină, propriu neamului nostru românesc. Nu-i suficient să programăm un mănunchiu de idei religioase și să le predăm searbăd și fără convingere în fața clasei. Ideile religioase interesează nu atât prin caracterul lor teoretic sau istoric, ci prin însușirea ce o au de a determina activitatea copilului spre scopuri mai înalte. Adevseori învățământul religios a pierdut din vedere acest obiectiv educativ, mărginindu-se la împărtășirea de cunoștințe, fără a-i deprinde pe copii să le aplice în viața de toate zilele. Racila aceasta a intelectualismului excesiv ne-a dat generații întregi de tineri, aparent creștini plini de dar dar fără inimă, indiferenți în materie de credință.

Mulți din cei care au avut parte de o educație religioasă în spirit intelectualist au fost prinși în mrejele raționalismului filosofic, scepticismului și amoralismului.

— Un muncitor englez a pronunțat odată un mare adevăr și anume: „Trebuie ca după moartea noastră, lumea să fie puțin mai bună, pentru că am trăit noi“. Crearea unei lumi mai bune e rodul educației creștine. Acesteia îi incumbă imperioasa datorie de a mirui sufletul neprihănit al tineretului cu harul miraculos al credinței lucrative, singura capabilă să preschimbe ferocitatea în blândețe, să contribuie la nivelarea asperităților sociale.

Pentruca reușita să fie deplină, e necesar ca educatorii, la focul chemării sacre, să adauge și o înaltă pregătire intelectuală și morală, condiție a armonizării datelor credinței cu adevărurile științei, mai ales că ființial nu există antimonie între ele. Concilierea acestor date e de neapărată trebuință — în deosebi în epoca tinereții, întâi, pentru a preveni crizele spirituale și în al doilea rând pentru a demonstra că valoarea credinței nu este un element static, ci conlucrează cu celelalte forțe sufletești la progresul și însdrăvenirea morală a omului.

A înzestra tineretul, pe lângă pregătirea științifică, și cu o armătură morală solidă, însemnează a asigura sănătatea și prosperitatea colectivității noastre românești. Modelarea pastei curate a sufletului tineresc după îndreptarul credinței creștine, este dezideratul programatic de totdeauna al bisericii, pentru a realiza „cer nou și pământ nou în care locuiește dreptatea“ (II Petru III-13.)

Pr. ION BUNEA

DOUĂ PRAZNICE

— Hramul sf. Mănăstiri dela Toplița și Rohia —

Urmând cu deosebită râvnă tradiția bisericii noastre străbune, înviorată cu duh nou și râvnă deosebită de însuși P. S. Sa; — Episcopul nostru Nicolae descinde în rândul „fraților“ monahi și între dreptcredincioșii creștini, de câte ori află ocaziune și putere.

Cu toate lipsurile de care sunt în-

soțite astăzi călătoriile în regiunile depărtate, cu toată zilnica lucrare ce conduce personal la Cluj, pentru buna și grabnica terminare a Liceului ortodox de fete, Prea Sfințitul nostru Nicolae a participat cu deosebită dorire și entuziasm la toate marile praznice dela mănăstirile ardelenene.

În ducursul lunii Iulie—August s'au săvârșit, după datină, mari praznice la sfânta mănăstire „Sf. Ilie Prorocul“ dela Toplița și Mănăstirea „Sf. Ana“ din Rohia.

La amândouă praznicele: mulțime mare de popor, cu preoți mulți și cu duh înnoit de dragoste creștină, a aflat Ierarhul nostru. Preoții des- toinici împreună cu cucernicii monahi, într'o frățescă râvnă și-au primit „mirele“, ca să culeagă după cum a semănat.

La Mănăstirea „Sf. Ilie Prorocul“ a fost primit cu belșug de flori, cu poartă triumfală făcută de credincioșii creștini, iar soborul mănăstirii, în frunte cu P. C. S. Starețul Ion-nașcu au adus în cântece și umilită rugăciune, laudă lui Dumnezeu Atotputernicului, pentru toate și juruință de „ascultare“ Ierarhului.

Prăznuind duhovnicește cu tot norodul strâns, P. S. Sa împreună cu soborul format din călugării mănăstirii și P. C. Lor: Ion Sălăgean, A. Gligă, Șendrea, Gr. Antal, Oprea, ierodiacon Gr. Turcan, au făcut din minunata zi de praznic și din adunarea mare de popor strâns o „biserică vie“, care la acest sfârșit de veac păgănit, se ruga cu tărie cerurilor ca și primii creștini din zilele cele dintâi ale mântuirii.

Împreună cu tămăia bine plăcută altarului, cu cântecele de mărire aduse întru lauda păcii, prin inimoasa

cuvântare a Ierarhului Nicolae s'a încheiat creștineasca sărbătoare a obștei creștine și românești.

La Rohia, P. S. Sa a avut prilej de „judecată“ cu „lucrătorii viei“ sale, cerându-le „socoteală“ și mi-ruindu-i pe fiecare după râvna și sârguința după care au rodit. În- tîmpinat și aici de soborul sf. Mănăstirii și de C. Lor: Prot. Ștefan Gheție, Preoții: T. Ciceu, Ion Roman, P. Picu, Gh. Todea, Al. Perhaița, A. Petruț, Aug. Man, P. Șuteu, Gavril Petruț, V. Cădea, ieromonahii: I. Vasilian, I. Bolchiș, I. Răileanu, Gh. Sișeșteanu și Gr. Turcan; P. S. S. Nicolae a purces la săvârșirea Sf. Liturghii. Slujba îndatinată a Sf. Maslu fiind săvârșită deja de cucernicii preoți în frunte cu fiul comunei, Preotul T. Ciceu.

Cuvântarea ocazională a P. S. S. oglindește bucuria ierarhului mulțumit de cele aflate, care cu grai de cronică și înțelepciune de arhanghel, aduce prinos sincer Părintelui îndurătorilor și laudă deosebită „harnicilor lucrători din via Sa“.

— „Marea adunare de popor căutător de Dumnezeu, dovedește că noi am crezut și credem la fel ca și 'n trecut: în Cel de Sus și în orânduiala Lui de totdeauna“. „Neamul nostru este cruce vie pe care s'a ținut dreptatea și prin care vom învia în veac ca creștini și români“.

Gh. N.

ției unei cooperative nu pricinuește Bisericii mai mult rău decât bine?

Dacă s'ar face o cercetare a stării de spirit din diferite parohii, ar rezulta cu certitudine că, acolo unde preotul este amestecat — sub orice formă — în administrația unei cooperative, el este ținta atacului tuturor intrigilor și nemulțumirilor puse în socoteala mersului cooperativei. Iar dacă să mai întâmplă ca preotul să fie tentat de vreun profit cât de neînsemnat, lucrurile ajung rău de tot. Preotul este obligat sau nevoit să meargă în fața instanțelor judecătorești cu proprii săi enoriași, pentru a ieși cu obrazul curat, rămânând totuși cu autoritatea morală și demnitatea misiunii păstorești oare cum sdruncinată în considerația credincioșilor.

Mai vin apoi și oportuniști de tot felul, cari lipsiți de scrupule, generalizează nemulțumirile pentru a exploata situațiile în folosul lor personal, insultând devalma întreagă preoțimea; cum s'a întâmplat în cursul

lunii Iulie a. c., la o conferință administrativă ținută în Câmpeni-Turda, la care a fost de față și Dl. prefect al județului Turda, când un oareșcare exponent administrativ și cu un trecut destul de deochiat față de mișcarea cooperatistă, a făcut afirmații injurioase la adresa preoțimii în raport cu mișcarea cooperatistă. (Cazul n'ar trebui consumat ca o simplă diversitate).

Concludem, ca astăzi preotul să rămână cooperatist numai ca simplu acționar, fără a participa efectiv ca administrator. În acest cadru va fi și de un mai mare folos mișcării și credincioșilor, rămânând departe de ocupațiunile de traficant sau debitant, stând mai pe sus de orice intrigă și bănuială ca îndrumător al satului spre cele bune.

Este o situație care se impune. Ea trebuie verificată și soluționată, cu toată promptitudinea reclamată, în interesul Bisericii și al demnității preoțimei.

Pr. D. CIUREA

Marele muzician George Enescu la împlinirea vârstei de 65 ani

Sunt puțini aleșii dintre cei mulți chemați, cari în tăcere și cu modestie exemplară, prin propria lor muncă s'au putut înălța și menține la culmea pe care o stăpânește azi, încă în plină activitate, fiul ales al Moldovei, marele maestru George Enescu care a împlinit frumoasa vârstă de 65 ani.

Talentul muzical excepțional îndeșcut, dublat de o memorie fenomenală și probitatea vie se îngemânează întruchipate în robusta persoană a maestrului George Enescu.

George Enescu este maestrul de renume mondial dotat cu o fire blândă, gânditor profund și de o nobleță rară de adevărat intelectual.

Cu valoare spirituală și capital excepțional intelectual a dat roadele sale din belșug și continuă încă a culege cu arta sa neîntrecută de com-

pozitor, pianist și mai ales de mănăstirilor desăvârșit al alcușului său vrăjît, bogăți lauri peste hotare și continente, contribuind astfel la câștigarea simpatiei și amicitiei țărilor streine, pentru România.

Ca geniu al muzicii domină generația sa asemenea unui gigant neîntrecut, fiind membru al Academiei Române și ambasadorul nostru în apus și răsărit.

Cuvine-se dar ca din însemnatul prilej al împlinirii vârstei sale de 65 ani, să dăm cuvenita expresie admirației și bucuriei noastre, comemorând și ovaționând pe alesul fiu al bisericii și țării noastre, aducându-i vii omagii. Să-i urăm deci viață lungă, deplină sănătate și putere de muncă în desăvârșirea operei sale.

Prof. Dr. V. PETRAȘCU

Preoții și mișcarea cooperatistă

Mișcarea cooperatistă a fost cunoscută în trecut ca o inițiativă particulară, folositoare și deci vrednică de a fi încurajată într'o oareșcare măsură și de oficialitatea din stat. Totul pornea însă dela câțiva gospodari de inimă, dornici de o mai folositoare chivernisire a agonisitei lor, năzuind să se ajute prin propriile mijloace.

Libera consimțire, încrederea reciprocă și cinstea convingătoare erau condițiunile esențiale care solidarizau oamenii, puneau temei asociației și asigurau trăinicia ei. Pentru aceste motive, și persoana chemată în fruntea administrării asociației, trebuia să fie cunoscătoare a nevoilor locale și să se bucure de o oareșcare prestanță atât în fața localnicilor cât și a oficialității, căci încurajarea oficială venea cam anevoios, dacă nu era cineva care să deschidă cu mână sigură unele uși.

În asemenea condițiuni, cel mai indicat pentru conducerea cooperativei, în lumea satelor, era preotul sau învățătorul, fiind preferat cel ce avea o legătură mai strânsă cu viața satului.

Lucrurile stau însă astăzi cu totul altfel.

Războiul a pricinuit adânci perturbări în viața economică. Obligațiuni de ordin internațional sau pur național trebuiesc satisfăcute. Mijloacele de producție sunt insuficiente în raport cu consumul.

În urma acestor împrejurări, ofi-

cialitatea pune direct mișcarea cooperatistă ca o problemă, pentru rezolvarea diferitelor cerințe economice-sociale, și sunt chemați să se încadreze în ea totalitatea sau cel puțin marea majoritate, a celor dintr'o localitate sau așezământ.

Îmboldul asocierii nu-l mai formează numai spiritul solidarității particularilor bine-intenționați, ci și calcule și împrejurări ale vieții sociale. Și este firesc deci, ca inițial, încrederea reciprocă și cinstea liber consimțite să fie înlocuite cu articolele legii.

Activitatea asociației nu mai întresează numai pe cei câțiva cinstiți, ci pe toți chiar și pe cei mai puțin cinstiți. Chestiunea este privită ca o problemă de ansamblu și deci aportul prestanței poate fi suplinit prin autentificarea firmei.

Rolul de frână, împotriva tăvălugului speculei, pe care și-l asumă această mișcare este evident, iar cel de educatoare a producătorului și consumatorului reese dela sine. Ori, acestea sunt motive în plus, pentru ca acțiunea să fie urmărită de aproape atât de cei buni cât și de cei răi, și cum cei răi sunt mai mulți și mai gălăgioși, nu se evidențiază mai întâi meritele, ci se caută eu patimă scăderile care sunt apoi difuzate și criticate până la degenerare.

Este deci firesc să se pună întrebarea, dacă în fața existenței unui asemenea concurs de realități, prezența preotului în fruntea administra-

Îndreptar Tipiconal

(Dela 1 până la 21 Septemvrie 1946)

Intrucât rânduelile liturgice din Periodul Octoihului se repetă după șablonul obișnuit și cunoscut, arătat până aci, în cele următoare ne vom restrânge de a indica numai normele tipiconale strict necesare și cari formează abateri mai importante.

Dumineca a XII-a după Rusalii.
(1 Septemvrie 1946.)

Cu ziua de 1 Septemvrie se începe Indictul adică anul nou bisericesc. Căzând această zi întâiu Duminecă, la rânduelile liturgice se împreună slujba învierii cu a Indictului și a Cuviosului Simion, astfel precum prevede tipicul dela sfârșitul acestei zile cuprins în Mineiu.

Dumineca a XIII-a după Rusalii, cea înainte de Înălțarea sfintei Cruci și Nașterea Fecioarei Maria.
(8 Septemvrie 1946.)

I. *Vecernia de Sâmbătă seara.* După începutul obișnuit, la „Doamne stri-

gat-am...“ cântăm patru stihiri ale învierii pe glasul de rând al IV-lea și șase stihiri cu „Mărire... Și acum...“ din Mineiu.

La stihoavnă stihirile învierii din Octoih, iar „Mărire... Și acum...“ din Mineiu apoi, după Tatăl nostru... troparul învierii și al Născătoarei de Dumnezeu. Făcându-se litie, intercalăm stihirile ei.

II. *Utrenia de Duminecă dimineața.* După începutul obișnuit la „Dumnezeu este Domnul...“ repetăm troparele dela Vecernie, apoi sedelnele învierii cu ale Născătoarei de Dumnezeu, polileu și pripele fără binecuvântări. Treptele antifoane ale glasului de rând cu evanghelia Sărbătorii dela Luca și celelalte în continuare.

La catavasii, „Crucea însemnând Moisi...“, după peasna a III-a Sedelnele Mineiului, iar după a VI-a, Condacul și Icosul învierii. La peasna

a IX-a cântăm pripeala „Mărește su-flete...” cu Irmosul.

Sfetilna de obște, a Invierii și Născătoarei de Dumnezeu. La Hvalite patru stihiri ale Invierii și patru ale Născătoarei de Dumnezeu cu „Mărire...” gl. VI „Aceasta este ziua...” apoi „Prea binecuvântată...” Doxologia mare și troparul „Astăzi mântuirea...”

III. *La sf. Liturghie* Antifoanele iar după vohod troparul Invierii cu al Născătoarei de Dumnezeu și Condacul Sărbătorii. Apostolul și Evanghelia Duminicii înaintea Înălțării cinstitei Cruci. In loc de Cuvine-se cu adevărat.. Irmosul Nașterii Născătoarei de Dumnezeu.

Praznicul Înălțării Sfintei Cruci.

(Sâmbătă în 14 Sept. 1946.)

Rânduețile liturgice se îndeplinesc

întru toate după cele cuprinse în Mineiu. La Utrenie după sfârșitul Doxologiei mari preotul îmbrăcat în odăjdii așează pe tetrapod cinstita Cruce, apoi cântă troparul: „Crucea ta...” și sărută crucea împreună cu toți credincioșii, urmându-se tipicul precizat în Mineiu. Incheierea sau odovania sărbătorii se face la 21 Septembrie.

*Dumineca a XIV-a după Rusali-
cea după Înălțarea sfintei Cruci.*
(15 Septembrie 1946.)

Îndeplinirea rânduelilor liturgice din Octoih și Mineiu obișnuit. După vohodul sf. Liturghii, troparele cu Condacul Praznicului apoi Apostolul și Evanghelia Duminicii după Înălțarea Sf. Cruci.

Prof. Dr. V. PETRAȘCU

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Ziua de 23 August s'a sărbătorit în toată țara și în special la București cu multă cinste.

M. S. Regele a fost de față la festivități, împreună cu Dl. Dr. P. Groza primul ministru al țării și marii demnitari.

Un gest regesc. M. S. Regele Mihai I a dispus ca — dată fiind seceta și marea lipsă de alimente — să nu se mai țină banchete — pentru ca puținul ce avem să nu fie risipit.

La Deva a avut loc desvelirea unui monument al eroilor țărani: Horea, Cloșca și Crișan, în prezența Dlui Dr. Petru Groza primul ministru al țării.

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim a fost invitat de către Biserica ortodoxă din Rusia să facă o vizită în țara vecină. În curând I. P. S. S. Patriarhul va pleca în U. R. S. S., de care-l leagă vechi amintiri de pe când a studiat la Kiew. Vizita I. P. S. S. este o punte de legătură între noi și vecinii ortodocși din răsărit.

Legea cultelor pe care o lucrează de multă vreme P. C. S. Dr. I. Vască, secretarul general al Min. Cultelor, va apare zilele acestea. Legea se inspiră din tradiția de dragoste a creștinismului și din spiritul de toleranță a neamului nostru.

Incadrarea funcționarilor în noul cod ce va apare încurând, se va face treptat, în măsura grabei și sărăciei cu care-și va depune fiecare actele.

EXTERNE

Conferința de pace. La Paris se ține de mai bine de o lună conferințe de pace.

Națiunile mari și cele mici au fost convocate să pună temelie nouă lumii.

Interesele țării noastre sunt susținute de Dl. Gheorghe Tătărescu și o delegație numeroasă de miniștri și tehnicieni.

După frumoasa și mult lăudata expunere a cauzei Țării Românești, am fost susținuți, ca de obicei, înaintea lumii întregi de delegații Rusiei Rovișice, Cehoslovaciei și Franței.

Cererile României de a fi considerată „cobeligerantă” (părtașă la război și la victorie) a fost pe nedrept respinsă. Asemenea nu s'a recunoscut declarația (starea) de război cu Ungaria.

Granițele Ardealului de Nord, care se discută de prezent, sunt susținute de mai toți delegații în favorul României.

Delegația Ungariei nu a găsit nici un sprijin în cererile sale de a ni se ciuinti granițele.

Ce se întâmplă în Palestina? Palestina „pământul sfânt” al creștinității și patria evreilor, suferă de mari frământări.

Arabii și evreii, care locuiesc la un loc, nu se înțeleg cum să-și împartă pământurile, iar refugiații evrei din Europa, care sosesc fără învoire cu vapoarele, sunt întorși din drum și găzduiți provizoriu în insula Cipru (Marea Mediterană).

Din aceasta pricină s'au născut dese ciocniri între evreii organizați cu arme și trupele engleze, care păzesc pacea și rânduiala în toată Palestina. Deunăzi, evreii au pus bombe și au distrus hotelul „Regele David” din Ierusalim, unde era comandantul trupelor engleze, omorând și rănind multă lume.

Fapta a fost veștejită de toți evreii chibzuiți din străinătate și de lumea întreagă, fiind asemuită cu o crimă de rând. Englezii au hotărât atunci să strângă o comisie de arabi și evrei la Londra, ca să hotărăscă împărțirea Palestinei în două: între arabi și evrei. Conferința se va ține în curând și credem că va aduce pace, în țara dumnezeescului vestitor al Păcii, Hristos.

În Polonia se vor ține în curând alegeri pentru parlament. Candidează toate marile partide antifasciste. Alegerile vor hotărî îndreptarea vieții și liniștea internă, care a fost, în ultima vreme mai puțin pașnică.

Bulgaria se pregătește și ea de „plebiscit”. Plebiscitul se va ține în curând și va hotărî, dacă țara va deveni Republică, sau va susține în fruntea ei pe tânărul rege Simion.

De partea Republicii se află partidele muncitorești, pe când celelalte vor menținerea regatului.

Cehoslovacia a fost cea mai mare apărătoare a drepturilor noastre alături de Rusia Sovietică, la Conferința Păcii. Th. Masaryk, ministru de externe, a spus că România s'a purtat la „vreme de grea cumpănă”, ca un adevărat prieten cu Cehoslovacia fugărită de pustiul nemțesc și

că astăzi Țara sa apără interesele românești.

Ungaria a ridicat din nou pretenții asupra Ardealului. Nici unul din delegații străini n'au vrut să audă despre aceasta, arătând că pretențiile Ungariei sunt fără temei și împotriva faptelor sale.

ȘCOLARE

Direcțiunea Liceului Ortodox de fete „Doamna Stanca” și a liceului de băieți „Simion Ștefan” din Cluj, aduce la cunoștință că

înscriserile și reinscrierile pentru anul școlar 1946/47 încep în ziua de 1 Septembrie 1946 la orele 9. Examenele particulare și de diferență încep la 10 Septembrie 1946. Corigențele la data de 15 Septembrie 1946. Examenele de admitere în clasa V-a se țin între 24-27 Septembrie 1946. Taxele școlare sunt de 200.000 lei din care la înscriere se plătește 100.000 lei.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 5222/1946.

Comunicat

Onor. Președinția Consiliului de Miniștri cu adresa sa Nr. 1557/1946 a aprobat menținerea exceptării locuințelor preoților dela rechiziționare, lucru despre care a sesizat Comisia de rechiziții spre a dispune.

Din ședința Consiliului Eparhial ținută la 24 Aug. 1946.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 0000/1946.

CONCURS

Consiliul Eparhial ortodox român al Clujului, publică concurs cu termen de 10 zile, dela prima publicație, pentru ocuparea postului vacant de Secretar eparhial.

Salariul lunar va fi cel arătat în tabelă de salarizare din Codul Funcționarilor publici.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să aibă licența în Teologie sau absolvența unei Academii Teologice, să fie hirotonit preot sau diacon, să aibă examenul de calificare cu „foarte bine”, să aibă cel puțin 5 ani în slujba Bisericii și să cunoască pe deplin lucrările de birou.

Cererile însoțite de actele personale, de studii și de serviciu, se vor înainta în termenul amintit Consiliului Eparhial ort. român din Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 24 Aug. 1946.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 5245/1946.

CONCURS

Consiliul Eparhial ort. rom. din Cluj, publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție a acestui anunț, pentru ocuparea postului vacant de preot la catedrala Episcopală.

Candidaților li se cere să aibă licența în teologie, sau absolvența Academiei teologice, să fie dotați cu voce bună, să aibă cel puțin 5 ani ca preot de enorie și o activitate bine apreciată.

Cererile însoțite de actele personale, de studii și de serviciu, se vor înainta în termenul amintit, Venerabilului Consiliu Eparhial ort. rom. din Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 24 August 1946.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

AVIZ

Concursul pentru ocuparea postului de paroh în parohia Gârboului, protopopiatul Dej, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 34 35 din 25 August 1946.

Concursul pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Luduș, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 34-35 din 25 August 1946.

Concursul pentru ocuparea postului de pădurar la pădurea din Făget a Episcopiei ort. rom. din Cluj, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 34-35 din 25 August 1946.

Consiliul Eparhial

Episcopia Ortodoxă a Maramureșului

Nr. 1401/1946.

Comunicat

Prin circulara cu Nr. 725/1946, am arătat că fiecare paroh și administrator parohial este dator să locuiescă în parohia ce i s'a încredințat. Să fie permanent în mijlocul credincioșilor, pentru toate trebuințele lor sufletești culturale, sociale, economice.

1. Toți preoții, cari nici până la data de 1 Septembrie 1946 nu se vor muta în parohia unde contează ca titular, vor fi detașați în interes de serviciu, unde conducerea bisericească va afla că sunt mai necesari. Iar întru cât n'ar satisface imediat, se vor considera nesupuși și vor fi scoși din statele de plată.

Când deschiderea școlii primare în sat s'a făcut, începe și școala catolică la biserică, preotul trebuie să fie cu locuința în parohie.

2. Preotul (și protopopul) nu poate lipsi dela oficiu fără concediu. Conform normelor în vigoare, protopopul poate da 8 zile concediu într'un an. Nicăiri nu poate pleca preotul din parohie fără concediu în regulă aprobat, cu arătarea suplinitorului. Și în orașul de reședință a protopopului, preotul este dator a se prezenta la oficiul protopopesec mai înainte de a apuca după alte treburi. Pe timp mai îndelungat dă concediu numai Consiliul Eparhial, trebuind să fie justificat în prealabil cu certificat medical sau cu interesul superior al Bisericii.

Consiliul Eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj